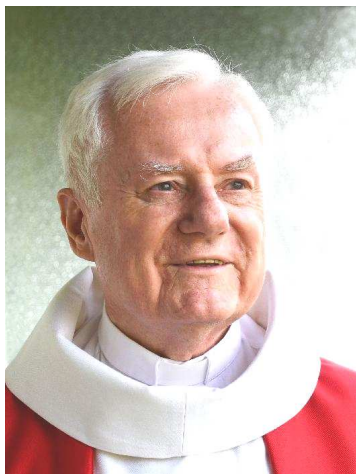

Jubilant – P. PhDr. Karel Cikrle (17. 2. 1935)

Po maturitě na gymnáziu studoval v Brně Janáčkovu akademii múzických umění a hudební vědu na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity odkud byl z ideologických – náboženských důvodů před promoci vyloučen. Pracoval jako dělník v cihelně, pak v továrně.

V roce 1966 byl přijat do semináře v Litoměřicích, r. 1970 promován a vysvěcen na kněze. Od té doby působil na různých místech v duchovní správě. Byl jedním ze skupiny redaktorů první verze jednotného *Kancionálu* (1973), redaktorem jeho verze současné (1988, 2004) a jeho tři varhanních doprovodů (1980, 1992, 2004). Vedle toho zredigoval pro křesťanskou mládež zpěvník *Hlaholík* (1968, 1970).

Od r. 1983 organizoval měsíční instruktáže varhaníků v Brně. V roce 1990 začal učit liturgickou hudbu na Konzervatoři Brno. Roku 1991 inicioval založení Varhanické školy (pozdější ZUŠ se zaměřením na církevní hudbu), r. 1992 založení sdružení chrámových hudebníků Musica sacra a se Zd. Pololáníkem aj. založení Kabinetu duchovní hudby na JAMU a r. 1995 diecézního Střediska pro liturgickou hudbu, které jako hudební referent brněnské diecéze vedl do r. 2012.

Je autorem knížečky *Varhanická zbožnost* (2005), spoluautorem publikací *Příručka pro varhaníky* (1999) a *Direktář pro varhaníky* (2005), podílel se na vydání titulů *Zpěvy mezi čteními* (2003), *Škola na varhany* (2011) a ediční řady *Varhanní preludia* (2005-2014).

Přejeme hojnost Božího požehnání,

zdraví duše i těla

a trvalou ochranu Panny Marie!

K životnímu jubileu R. D. Karla Cíkrleho

Pamatujete si na naše první setkání?

Poprvé jsme se viděli na ZUŠ se zaměřením na církevní hudbu v Brně.

Bingo! Bylo to nejkrásnější období mého života. Tehdy mne oslovily i Vaše přednášky liturgiky – díky nim jsem např. uměl svatební slib se čtyřročným předstihem ☺

Zažil jste předkoncelní liturgii. Čeho jste si na ní cenil? V čem byla krásná?

Zažil. Ale bral jsem ji jako něco samozřejmého, v podstatě nijak jsem ji nehodnotil. Líbily se mi spíš klukovské nepodstatné věci, jako třeba že při slavnostní liturgii stáli v lesknoucím se oblečení tři kněží na stupních oltáře za sebou (jako kněz, jako jáhen a jako podjáhen). A na velikonočním Třídění se mi naopak nelíbilo, že na kazatelně musel pan kaplan česky komentovat to, co pan děkan (troubský farář) dělal a latinsky říkal u oltáře.

Naopak jsem byl spolu s ostatními ministranty nadšený z prvé vlašťovky liturgické obnovy, kdy v roce 1956 byla liturgie velikonočního Třídění poprvé prakticky jako je dnes. Tehdejší kaplan o. Oldřich Mířek ji s námi ministranty a vůbec veškerým „personálem“ perfektně nacvičil. Coby zpěvák a absolvent gymnázia s latinou jsem tehdy poprvé zpíval Exsultet – velikonoční chvalozpěv. Od té doby do předloňska jsem ho zpíval každý rok; v roce, kdy jsem byl jáhen, tak dokonce ve třech kostelech – domluvili si začátky po půl hodinách a převáželi mě autem. Stále mám Exsultet nejraději latinsky a samozřejmě chorálně.

Při prohlídce katalogů žáků (2. pol. 19. stol.) starobrněnského reálného gymnázia jsem si nemohl nevšimnout, že tato instituce primárně vychovávala budoucí doktory, kněze a právníky – elitu národa. Jak vnímáte postavení faráře v dnešní společnosti?

Společnost je nejen dnes podle různých parametrů vrstevnatá a její různé vrstvy vnímají kněze různě. A také záleží na mnoha druzích vlastností kněze, jak ho okolí vnímá a jaký má vztah k němu a potažmo k tomu, co reprezentuje.

V mládí jsem měl tu čest poznat slavkovského arcikněze a žarošického děkana R. D. Tomáše Ždánského (1915-1998) – uměl několik jazyků, breviář se modlil latinsky... Jak vidíte budoucnost latiny u lidu Božího obecného, vezmeme-li v úvahu, že většina dnešních mladých kněží jazyk církve víceméně nezná?

Také jsem o. Tomáše znal, živě si ho pamatuji.

Latina? Mám ji velice rád, asi též protože ji trochu znám, a mívám údobí, kdy se breviář modlím latinsky. Latinská mše s gregoriánským chorálem je nejen vlastní liturgie církve, nejen je krásná, ale i snad nejlépe otevírá člověka milosti a kráse Boha a všeho božího. Snad se najde odvaha k tomu, aby se v pravidelných intervalech (např. měsíčně) slavila. Chce to ovšem, aby kněží měli alespoň základní znalost církevní latiny, a aby chorál vešel více ve známost a oblibu. V Brně Svatotomášská schola a nově také Svatomichalská pro to dělají kus výborné a záslužné práce.

Malá perlička: Dp. Antonín Láník, podobně jako např. básník Dp. Karel Dostál-Lutinov, podkládal hudbu renesančních mistrů českým textem, takže dle pamětníků zpíval šaratický chrámový sbor první skladbu v latině až v roce 2010!

Byl jste někdy činný jako praktikující hudebník?

Na varhany jsem při mši hrál jen jedinkrát. Byl jsem solidní houslista a od klukovských let jsem hrával v kůrovém orchestru, popř. různá houslová sóla apod. Potom jsem hlavně na kůru zpíval. V troubkové farnosti jsem po zakladateli o. Mífkovi převzal dívčí sbor, v semináři jsem vedl chorální scholu. A porůznu další spíš krátkodobé působení se sbory dětí a mládeže.

Do jaké míry ovlivnilo Váš život politické uvěznění tatínka?

Myslím, že více, než se to dalo poznávat a zažívat, a to z různých stran.

Rektor Masarykovy univerzity Mikuláš Bek mi jednou vyprávěl, která z totalit probíhalo přijímací řízení na Ústavu hudební vědy: dva ze čtyř přijatých studentů dosadila vládnoucí strana, ostatní museli obstát v nemalé konkurenci... Jak vzpomínáte na studium muzikologie? Co stálo v popředí Vašeho badatelského zájmu?

Na muzikologii to byla léta normálního studentského života, ovlivněná tím, že jsem se hodně angažoval v rodné farnosti. Zajímaly mě hlavně opera (předtím jsem na JAMU studoval operní zpěv) a lidová duchovní píseň, o jejím vývoji jsem nakonec napsal disertační práci. Mimo jiné jsem prohlédl stovky kancionálů starších i mladších, udělal si katalog písní aj. To posloužilo při redigování Kancionálu.

Kdy a za jakých okolností jste se rozhodl pro kněžské povolání?

To nebylo rozhodnutí ani dnů, ani měsíců, ani roků. Ale zrálo od dětských let, pochopitelně za horka i mrazu, za pohody i bouřky.

Kdo Vás formoval v rovině hudebně-liturgické? Měl jste nějaký vzor?

Ta otázka je z pohledu vaší generace. Má generace prožila liturgickou obnovu po Druhém vatikánském koncilu za pochodu a musela se tím prokousávat sama, pochopitelně spolu s jinými a za pomoci jiných. Obnova začala naprostým nepochopením podstatného a základního, nepochopením, které v jiné formě žije stále: nejde o změnu rubrik-prováděcích směrnic, ale jde o znovuoživení původních kořenů, základů liturgie, naroubování na ně a stavění na nich, což přináší jiný přístup k liturgii (přístup dosud obecně nepochopený) a tudíž i jiný přístup k liturgické hudbě (pochopitelně také ještě nepochopený). – Ale mohu odpovědět i takto: V liturgice se považuji za žáka ThDr. Josefa Bradáče (i když kromě základní, tehdy obecné, školy mě nikdy neučil) a v chrámové hudbě za žáka P. Oldřicha Mifka.

Udržoval jste kontakty i s osobnostmi zrušeného brněnského alumnátu (1807-1950)?

Nejvíce s výše jmenovanými. Po stránce liturgické dále s ThDr. Vladimírem Nováčkem, s P. Ladislavem Simajchlem a po hudební s P. Františkem Holíkem, pochopitelně ještě i s dalšími, namátkou a chronologicky s P. Františkem Pokorným, P. Ferdinandem Hrušatem, P. Aloisem Ambrozem, P. Vojtěchem Hebelkou; z nebrněnských kněží s olomouckým P. Josefem Olejníkem a s redemptoristou P. Karlem Břízou. Později, po pár letech kněžské služby, jsem se seznámil s P. Antonínem Láníkem, kterého jste dobře znal. – Neuvádím litanii jmen vzácných kněží, se kterými jsem se stýkal v jiné než hudební a liturgické oblasti.

Snad každý chrámový hudebník Vás má primárně spojeného s *Kancionálem* (1973), málo se však ví, že jste se podílel také na zpěvníku *Hlaholík...*

Na vzniku Hlaholíku má zásluhu bramborová brigáda, na kterou jsme před zahájením školního roku v semináři týden jezdili. Zpívali jsme při cestě, při práci, při přestávkách, zpívali jsme vše – písně lidové, studentské, tramské, recesistické a pochopitelně i náboženské – spirituály a prvé vlašťovky tehdejším termínem „nové křesťanské písně“. Zpívali jsme z paměti, jak si kdo vzpomněl, něco jsme měli na různých papírech. Řekl jsem si, že by to chtělo zpěvníček. Pohlédl jsem se po evangelících, kteří toho už měli víc, sehnal jsem zdroje ještě dalších náboženských písní (hlavně z Francie a Německa), nechal je přeložit a pak zorganizoval velké opisování na pauzáky – not, textů rukou i na stroji. V semináři byli dva vyučení tiskaři, kteří napsané slepili a v květnu 1968 to nechali vytisknout. Byl to první zpěvník s náboženskými písněmi s kytarou u nás.

Perlička: Před odevzdáním do tisku nás pět bohoslovců dělalo výstupní kontrolu, týden jsme byli „zašití“ v knihovně dogmatického semináře, kterou „spravoval“ a tudíž od ní měl klíče jeden z nás. Nechodili jsme na přednášky, jen do kaple a jídelny. Já jsem kontroloval akordy, potichoučku hrál na kytaru. Nad námi byla kancelář rektora. Sem tam něco zaslechl a celý ten týden nemohl přijít na zdroj. Až v pátek před polednem nás objevil. Jako strůjce nepravosti jsem šel k němu na kobereček, doprovázel mě ještě jeden z naší pětice. Když byl otec rektor rozčílený, tak mluvil potichu, což bylo něco pro mě-nahluchlého. Nerozuměl jsem ani slovo, s úsměvem jsem mu přikyvoval. Když jsme vyšli na chodbu, tak mi kamarád povídá: „Víš, co ti říkal?“ „Ne.“ „Že tě vyloučí ze semináře, že už i toho prváka Hrdličku (dnešního olomouckého pomocného biskupa) kazíš, učíš chodit za školu.“ – Po obědě si mě otec rektor zavolał znovu, uvařil mi kávu a v přátelském rozhovoru jsme probírali Hlaholík. Byl to vynikající člověk, chápal význam toho zpěvníčku.

V roce 1970 povolil církevní tajemník vytištění dalších 500 kusů. Nechal jsem jich vytisknout 20.000. Jen se po nich zaprášilo. Tajemník na to přišel, zase průšvih. Spravily to tři láhve koňaku.

Jednotný Kancionál byl de facto reakcí na II. vatikánský koncil v našich zemích. Nemělo se však raději vyčkat, až bude pro tvorbu nového zpěvníku příznivější doba a k tehdejším kancionálům raději vydat pouze dodatek s novými ordinárii, žalmy, aleluja a písněmi soudobých autorů?

Pán Bůh zaplať, že se nevyčkal! Tohle si tehdy řekli například na Slovensku a vyčkává už druhá generace a kdoví jestli nebude vyčkávat ještě třetí a čtvrtá a ...

Z čeho máte radost? Co se po Sametové revoluci na hudebně-církevní vinici Páně povedlo?

Budu mluvit o brněnské diecézi, odjinud mám informace pouze z doslechu. V roce 1990 se začaly schvalovat koncerty v kostele a tak proboujovat (opravdu to byly boje), že kostel je místo svěcením vyhrazené bohoslužbě a modlitbě. Ustavila se organologická komise. Na Konzervatoři Brno se začala učit liturgika, liturgická hudba a gregoriánský chorál a na muzikologii na filosofické fakultě MU liturgika a liturgická hudba. Kancionál začal vycházet v potřebném množství. Následující rok 1991 byla založena Varhanická škola, dnes ZUŠ se zaměřením na církevní hudbu. V dalším roce 1992 byl na JAMU založen Kabinet duchovní hudby, byly schváleny stanovy jednoty Musica sacra a vyšel varhanní doprovod Kancionálu. V roce 1993 byla ustavující valná hromada jednoty Musica sacra, začal se rozvíjet její život a začal vycházet Zpravodaj. Roku 1994 byla po čtyřech letech jednání plných zvratů vrácena biskupství budova na Smetanově 14, byla adaptována pro účely školy a zahájen v ní nový

školní rok. Roku 1995 bylo biskupstvím zřízeno Středisko pro liturgickou hudbu, na které přešlo hlavně schvalování koncertů v kostele (v Brně byl pořízen jak překlad vatikánské instrukce *Koncerty v kostelích*, tak vypracovány její prováděcí směrnice) a nejprve konzultace, později rozhodování o varhanářských pracích. V roce 1996 přijalo Biskupství brněnské systém kvalifikace kantorů, vypracovaný jednotou *Musica sacra*. – To už byl sedmý rok po revoluci; sedm je o jeden víc, než kolik Pán Bůh potřeboval dnů na stvoření světa. Snad to stačí.

A naopak?

Nepodařilo se podchytit ke spolupráci více lidí, zvl. mnohé dobré varhaníky, vedoucí chrámových sborů, hudební pedagogy, a tím i rozšířit záběr působení. Mezi chrámovými hudebníky je stále málo vědomí, že jsou služebníky liturgie v oblasti hudby, ne pouze dodavateli či provozovateli hudby v kostele. Jsou potřeba nové liturgicky správně pojaté a textově a hudebně kvalitní písně pro lid, skladby pro sbor. Je potřeba mnohem lepší hudebně liturgická formace kněží. – To je podle mého názoru jenom to zcela nejdůležitější, co se nedaří.

Je škoda, že nemálo šikovným chrámovým hudebníkům „pšenka nekvete“. Při bližším vhledu do situace pak většinou vyjde najevo, že onou pomyslnou „žabou na prameni“ je kněz, který má žel jiné než hudební priority. Co byste v takových případech radil?

Moudré a šikovné jednání s ním. Jen málo kněží je zcela „nemanipulovatelná role ostnatého drátu“ (podle E. S. Gardnera).

Napadá mne inspirace z historie: liturgické hudbě se dařilo, když v čele cyrilských jednot stáli faráři (ve funkci předsedů a protektorů) – např. Cyrilská jednota ve Slavkově u Brna provedla *Sedm slov Vykupitelových na kříži* J. Haydna, *Stabat mater* A. Dvořáka či operu *V studni* V. Blodka. Neměli by být kněží dnes více zapojeni do hudebního dění ve farnosti?

Měli. Vždycky tomu tak bylo, je a bude, že život farnosti je v mnoha věcech závislý na farářovi.

Kdyby připlavala kouzelná ryбка, jež by Vám mohla splnit 3 hudební přání, která by to byla?

Asi bych to „prošvihl“ ☺.

Nevyřčená otázka?

Přece jen (s tím zpožděním) přání kouzelné rybce: Ať všichni, hlavně hudebníci, svým zpěvem a hudbou v kostele především a za prvé z duše slaví liturgii a modlí se, a potom teprve všechno to ostatní.

Karol Frydrych

Valná hromada jednoty Musica sacra – tentokrát slavnostní

Vážení a milí členové a příznivci jednoty Musica sacra! Psát o průběhu každoroční valné hromady se po více než dvaceti letech trvání našeho sdružení zdá být až zbytečným. Setkání totiž probíhá rok co rok podle stejného harmonogramu, na stejném místě, tj. v sále ZUŠ se zaměřením na církevní hudbu, s více méně stejným počtem účastníků a ve stejném, tedy přátelském a radostném duchu. Avšak vy, kteří jste se v sobotu 14. února vypravili do Brna na letošní valnou hromadu, víte, že tato byla přece jen v něčem podstatném jiná. Začala, jako obvykle, společným zpěvem hymnu *Přijď, Tvůrce, Duchu Svatý*.

Společný zpěv úvodní písně Přijď, Tvůrce, Duchu Svatý

Poté přednesl předseda Willi Türk zprávu o činnosti jednoty a na něj navázala se zprávou o hospodaření paní Marie Kozáková z dozorčí rady. Protože se oba dokumenty nacházejí na stránkách tohoto čísla Zpravodaje, nebudu se o nich více rozepisovat, pouze zdůrazním dvě důležité skutečnosti, které zde zazněly. Tou první je fakt, že se naše členská základna rozrostla na 550 členů (Bohu díky!), a to především zásluhou neúnavné pedagogické a osvětové činnosti některých členů jednoty na kvalifikačních kurzech pro varhaníky. Druhou, neméně důležitou skutečností je, že jsou to z velké části právě vaše finanční dary, které v loňském roce napomohly činnosti jednoty. V duchu slov paní Kozákové tedy obratem připojuji výzvu pro vás dobrodince, abyste jednotě Musica sacra zachovali svou přízeň i nadále – jste pro ni doslova nepostradatelní!

Z akcí, které nás v tomto roce teprve čekají, zmínil posléze Willi Türk plánované Sborování v Hustopečích (23. května) a závěrečné zkoušky (6. června) a následně slavnostní zakončení tříletého kvalifikačního varhanického kurzu v Třebíči (20. června). O připravovaném putování za varhanami, tentokrát brněnskými (13. června) promluvil prof. Jiří Sehnal. Vrcholnou akcí tohoto roku bude jubilejní dvacáté Svatocecilské setkání (21. listopadu). Všichni jste zváni k aktivní spolupráci na přípravách této slavnosti!

Dalším bodem programu valné hromady byly doplňovací volby do předsednictva a dozorčí rady. Do předsednictva zvolili přítomní členové opět Petra Kolaře a Irenu Veselou, novým předsedou dozorčí rady se stal namísto odstoupjícího Zdeňka Laudáta jeho syn Dominik Laudát.

Na všechny zde zmíněné zprávy a návrhy měla navázat diskuse, do které se však přítomným členům moc nechtělo, což předseda jednoty komentoval větou: „jsem rád, že je všechno tak nějak v pořádku....“. Jedním dechem ale připomenul, že předsednictvo jednoty nutně potřebuje od členů zpětnou vazbu. A proto připojuji další, již třetí výzvu: pokud máte dobrý nápad či jen drobnou připomínku k čemukoli, pište, telefonujte i mailujte – i u nás máte slovo!

Oficiální část zasedání valné hromady ukončila jako obvykle modlitba Anděl Páně, při níž jsme vzpomněli na zesnulého člena naší jednoty, pana MUDr. Františka Julínka.

Následovaly gratulace. Nejprve popřál Willi Türk jménem všech přítomných prof. Jiřímu Sehnalovi k jeho neuvěřitelným 84. narozeninám. Za dlouhého a vydatného potlesku obdržel pan profesor pětilitrovou láhev plnou vynikajícího vlašského ryzlinku z Tasovic a k tomu dotaz strážnického ředitele kůru Ladislava Soviče: „Pane profesore, co budete dělat, až budete starý?“

Před gratulací hlavnímu jubilantovi, P. Karlu Cikrlemu, zazpívali všichni přítomní nejprve *Te Deum*, na které plynule navázal přípitek a hlučné „živíó“. Jménem jednoty popřál Willi Türk jejímu zakladateli k osmdesátým narozeninám hojnost Božího požehnání, Ondřej Múčka mu za Středisko pro liturgickou hudbu předal dort, který upekla a nazdobila jeho žena Lenka, zatímco ředitel ZUŠ se zaměřením na církevní hudbu Pavel Hamřík věnoval oslavenci chutnou kytici z klobásků a paprik. Další kytici, tentokrát určenou pouze do vázy, předala o. Karlovi sekretářka jednoty Svatka Baráková.

*Gratulace za
Středisko pro
liturgickou hudbu –
Ondřej Múčka*

*Gratulace za ZUŠ se zaměřením
na církevní hudbu – Pavel Hamřík*

*Gratulace za kancelář
Musica sacra – Svatava Baráková*

Vzájemné tukaní skleničkami přešlo poté zcela plynule v neformální družnou zábavu. U jídla a vína vznikaly diskusní dvojice i kroužky – některé spíše pracovního rázu, jiné naopak coby přátelská setkání po roce (či více letech). Pohoštění zajistili sekretářka Svařka a předseda Willi Türk se svou rodinou a pomocníky ze Znojma, o víno se postarala krojovaná obsluha (krojovaný mládenec je zároveň vinař, jehož víno se podávalo). Teplé jídlo bylo přivezeno z Lechovic a výtečné víno z Tasovic. Z Kroměříže přivezla vybrané pochutiny v pevném i tekutém stavu naše každoroční spolehlivá dodavatelka paní Anna Zavadilová. Těmto a také všem ostatním, kteří se zasloužili o zdárný průběh letošní valné hromady, vyslovuji jménem nás přítomných velký dík – a o. Karlovi přeji ještě jednou za nás všechny: *Ad multos annos!*

Vaše staronová členka předsednictva MS Irena Veselá

Agapé:

Zpráva o činnosti za rok 2014

Naše jednota Musica sacra se v minulém roce věnovala obvyklým aktivitám a potřebám.

Členská základna se rozrostla na 550 členů. Noví členové (20) jsou převážně účastníci našeho kurzu v Třebíči a kurzu Katedrálního vzdělávacího střediska v Olomouci. Na základě vlastní žádosti se odhlásili dva členové, zemřel p. MUDr. František Julínek.

Kancelář naší jednoty funguje v obvyklém režimu – za to všem, především naší sekretářce Svatce Barákové a Ondřeji Múčkovi, velký dík!!!

Předsednictvo, které řídí naši jednotu mezi VH, se podle plánu sešlo na pracovním zasedání v únoru, červnu a září spolu s některými členy dozorčí rady a dalšími spolupracovníky naší jednoty. Za to všem velký dík!

Zájezd za varhanami se uskutečnil v květnu, opět na Vysočinu. Jednalo se o varhany v Doubravníku a Ostrově nad Oslavou. Díky účasti žáků ZUŠ se zaměřením na církevní hudbu v Brně byl počet účastníků zájezdu rekordní – přes 60 zájemců. Děkuji hlavnímu organizátorovi p. prof. Sehnalovi, Ondřeji Múčkovi a Jiřímu Milotovi, který podrobně o Zájezdu informoval v článku v našem Zpravodaji.

Sborování se podle plánu uskutečnilo na různých místech diecéze: ve Znojmě (8 sborů – 137 účinkujících, organizátor Willi Türk a Svatava Baráková), v Šaraticích (5 sborů – 67 účinkujících, organizátor Karol Frydrych), v Jimramově (5 sborů – 90 účinkujících, organizátor Antonín Bradáč) a v Brně-Králově Poli (3 sbory – 70 účinkujících, organizátor Petr Kolař). K Regionálnímu Sborování vydal náš otec biskup Vojtěch krásné Poselství sborům, které

bylo předneseno na každém ze čtyř míst konání této nesoutěžní přehlídky, bylo otištěno v našem Zpravodaji a je trvale vyvěšeno na našem webu. Pro zúčastněné sbory i místní farníky bylo Sborování velkým povzbuzením, dá se bez nadsázky označit za velice vydařenou akci. Bohu i organizátorům velké díky!

Co se týče **Zpravodaje**, vyšel v minulém roce opět 5x. Jako vždy – uvítali bychom více příspěvků z řad členské základny. Podle plánu přinesl loňský ročník seriál článků s muzikologickým pohledem na sekvence od p. Prof. Sehnala. Za křížovky, které se těší značné oblibě u čtenářů, a mnohé příspěvky chci poděkovat Karolu Frydrychovi. Pokračujeme v notových přílohách se snadnými sbory obsahově zaměřenými na aktuální období liturgického roku, na což jsou velmi kladné ohlasy. Za sazbu těchto notových příloh děkuji Lence Kolmanové a Ivo Prchalovi! Jen pro informaci: Zpravodaj vychází v tištěné podobě v nákladu 420 ks, v digitální podobě je rozeslán přibližně 700 zájemcům.

Svatocecilské setkání, které patří tradičně ke zdařilým akcím naší jednoty, proběhlo pod záštitou brněnského biskupa 22. listopadu v katedrále na Petrově. Hlavním celebrantem mše byl náš milý otec Karel (Cikrle). Liturgii doprovodil zpěvem a krátký koncert po jejím skončení zrealizoval sbor Collegium musicale bonum ze Slavkova u Brna a okolí pod vedením Karola Frydrycha. Při bohoslužbě zazněly dvě společné skladby: vstupní antifona o sv. Cecílii od Ondřeje Múčky a antifona k přijímání od Zdeňka Pololánika. Varhanickou službu zastával katedrální varhaník Petr Kolař. V závěru liturgie byla vedoucím Střediska pro liturgickou hudbu předána absolventům ZUŠ se zaměřením na církevní hudbu kvalifikační osvědčení a již tradičně byl prezentován svatocecilský obrázek s kalendářem akcí jednoty na letošní rok (zpodobnění sv. Cecílie vyhotovila grafička TV NOE pí Irena Foralová). Proběhla také prezentace nového dílu ediční řady Varhanní preludia a Vladimír Pavlík z ostravsko-opavské diecéze představil nový Obřadní graduál P. Josefa Olejníka.

Jako v minulých letech natočila a odvysílala ze Svatocecilského setkání krátkou reportáž TV Noe. Příjemné pohoštění v prostorách biskupství po programu v katedrále skvěle zajistila naše sekretářka Svatava Baráková se svými pomocnicemi ze Znojma. Součástí tohoto společenského programu byla výstava o kardinálu Dietrichsteinovi, která byla zahájena skvělým vystoupením uměleckého souboru Societas Incognitorum pod vedením Eduarda Tomašítka. Všem, kteří mají zásluhu na přípravě a realizaci této organizačně náročné akce patří dík!

Tříletý kvalifikační varhanický kurz v Třebíči úspěšně pokračuje třetím ročníkem v počtu 54 posluchačů. Na výuce varhan se vzhledem k počtu frekventantů podílí 8 učitelů. Ochotně v tomto s námi spolupracují i učitelé na místní ZUŠ, která dokonce zdarma poskytuje možnost výuky na dvou digitálních nástrojích. Budova třebíčského Katolického gymnázia, kde se konají v aule

přednášky teoretických předmětů a kde se také vyučují skupiny začátečníků u elektrofonických nástrojů, je skvělým zázeminím kurzu. Díky místnímu děkanovi P. Dobešovi, který obvykle zahajuje přednášky duchovním slůvkem a požehnáním, je umožněn bezproblémový přístup k varhanám v kostelech pro potřeby výuky. Třebíčským, i těm ze zde přítomných, kteří se podílejí na bezvadném průběhu kurzu, velký dík.

Naše jednota pokračovala také ve **vydavatelské činnosti**: po tříleté přestávce se podařilo vydat další, již 12. díl ediční řady *Varhanní preludia – na písni ke svatým z Kancionálu*, dále *Varhanní sborníček – známé skladby ve snadné úpravě* a také *Úvod do nauky o varhanách* od pedagoga našeho trebičského kurzu Tomáše Nováčka.

Podle plánu od loňského dubna běží nové **webové stránky** naší jednoty. Jsou pravidelně aktualizovány, vše potřebné je na nich zveřejněno. Jejich tvůrcem a administrátorem je dobrovolný spolupracovník naší jednoty, student informačních technologií Jan Havlík ze Znojma. Za to mu patří velký dík!

Chci Vám mnohým poděkovat za finanční dary, kterými podporujete činnost naší jednoty. Chci rovněž poděkovat za to, že se mnozí účastníte našich pravidelných akcí a rovněž za to, že jste si při všech svých povinnostech a časových nárocích plynoucích z povinností a závazků v rodině, zaměstnání a službě církvi, udělali čas a přijeli dnes na tuto výroční valnou hromadu.

Willi Türk, předseda Musica sacra

Zpráva o hospodaření za rok 2014

(výběr nejdůležitějších položek)

(veškeré finanční údaje jsou zaokrouhleny na celé tisíce Kč)

Finanční příjmy jednoty Musica sacra v roce 2014 dosáhly 292 tis. a výdaje 312 tis.

Hlavní položky **příjmů** tvořily: dary fyzických osob (39 tis.), dary právnických osob (32 tis.), platby účastníků kurzu (69 tis.), příjmy za prodané publikace (148 tis.) a příjmy za prodané kopie not (4 tis.).

Hlavní položky **výdajů** tvořily: tisk Zpravodaje MS (26 tis.), nájem (45 tis.), tisk publikace Varhanní preludia XII (75 tis.), elektrická energie (9 tis.), poštovné (19 tis.), výplaty vyučujícím na varhanickém kurzu v Třebíči (40 tis.), občerstvení při různých akcích (12 tis.), úhrada internetu (4 tis.), provoz kopíry (10 tis.) a další položky (úhrada odebíraných periodik, úklid, cestovné atd.)

Rozdíl příjmů a výdajů byl v minulém roce -20 tis. Kč. Tento schodek byl uhrazen z kladného hospodářského výsledku za r. 2013.

*Marie Kozáková přednáší
Zprávu o hospodaření za
rok 2014*

Další fotografie z letošní valné hromady najdete na webu Musica sacra.

Písně putují staletími (II-nápěv)

(I. část v předchozím čísle Zpravodaje)

Tak jako změny textů písní jsou důsledkem vývoje různých oblastí jazyka (zvl. tvarosloví, frazeologie a poetiky) a teologických pohledů, tak i změny jejich nápěvů jsou důsledkem vývoje hudebního myšlení, chápání, citění, vkusu.

U nejstarších duchovních písní byl nejdůležitější činitel změn odchod z blízké spřízněnosti s chorálem a přechod do spolužití s písní společenskou (tj. zpívanou společně větším množstvím lidí) a s lidovou písní světskou, která byla zcela přirozeně svázaná s písní taneční. To se nejvýrazněji projevovalo opuštěním chorálních modů-tónin a přechodem do dur-moll, a opuštěním melodických obrátů charakteristických pro chorál a přijímáním obrátů melodiky světské; s tím souvisí pronikání pravidelného – pravidelného rytmu, pravidelného metra a pravidelných forem místo dosud podstatně volnějšího vztahu k nim.

V pozdější době také dochází k odstraňování toho, co se nově zdálo být zbytečně složité, nebo co se považovalo za ozdobné prvky doby už minulé (dnes přemíra tečkovaného rytmu a melodické ozdoby).

Ti, kteří se zabývají studiem lidových písní světských, mj. zjistili, že změny nápěvu začínají na jeho konci a postupují ke středu, ale že se obvykle nemění jeho začátek, který píseň charakterizuje. Toto platí i pro lidové písně duchovní.

Některé z těchto činitelů se projevují i ve změnách nápěvu písně uvedené v *Kancionálu* pod č. 126.

Jak bylo uvedeno v předchozí části, nápěv je poprvé zapsaný ve *Vyšebrodském sborníku* (dále *VS*) z r. 1410, podruhé (celý nápěv; incipit je

i dříve) ve *Franusově kancionálu (FK)* z r. 1505. V níže uvedeném nápěvu písmena **a**, **b** označují úseky nápěvu. V tehdejší době se v určitých případech tón notovaný *h* interpretoval snížený na *b*; označujeme to *b* nad tónem.

Nápěv ve *VS* i *FK* je, kromě jednoho tónu, totožný (odlišnosti v následující notaci jsou označeny velkými písmeny; rozdílný tón: **B** *VS–h*, *FK–f*). Oba zápisy však mají svou osobitou změnu-vsuvku, která je zde napsaná pod nápěvem: *VS* má na místě označeném **A** místo půlové noty *f* to, co je na 4. řádce označeno písmenem **A**; kromě *VS* se to nikde jinde nevyskytuje. *FK* má ve funkci kódy **C**; je to varianta úseku **3b** a nalezneme ji ještě v *Chrudimském kancionálu* z r. 1530.

Nápěv je v lydicím modu-tónině (což je přirozená řada tónů f-f s „lydicou“ zvětšenou kvartou f-h), ve středověku u nás oblíbeném, prvních 5 tónů byl častý začátek písní v tomto modu. Ve *FK* vedle Narodil se Kristus Pán stejně začíná ještě další píseň (*Salve lux*). Nápěv má formu **aa** | **ab** | **ab**.

Ve *VS* si části **1a** a **3a** vzájemně odpovídají (viz **B**), což je patrně původnější, než znění *FK*. (Nelze řešit otázku, zda prvý tón *c* v **1a** nebyly původně dva různé tóny poloviční délkové hodnoty, jak je to na všech dalších odpovídajících místech.) Avšak tuto verzi *VS* mají už pouze dva další kancionály – *Vodňanský* (1537) a *Šteyerův* (1683). Všeobecně se prosadila verze *FK*, ale i ta ve dvou variantách; jednak jak je výše notovaná a jednak a mírnou většinou *f g a f*, poprvé v nedatovaném *Olomouckém sborníku* ze stejné doby jako je *FK*. Obě tyto verze se paralelně vyskytují dodnes, v *Kancionálu* je verze *Olomouckého sborníku*. Je to verze melodičtější a ukazuje na další odklon od lydicím modu. Stejněho rodu je v lydicím Narodil se Kristus Pán (zde protismyslně) přidání osminky *g k* druhému *f* na začátku písně, které se začalo vyskytovat kolem r. 1880.

Rovněž si odpovídají obě části **b** – melodie **2b** klesající na dominantu se o tón výš opakuje v **3b** a stoupá na finálu.

Snad poprvé v už jmenovaném *Vodňanském kancionálu* (1537) je na začátku každé osnovy napsané **b** a z nápěvu lydického se stává nápěv durový. Tak jako u Narodil se Kristus Pán zachovávají některé kancionály alespoň památku na lydický modus tím, že čtvrtý tón písně zvyšují na „lydickou“ zvětšenou kvartu; je to ještě v posledním vydání *Šteyerova kancionálu* z r. 1764. (Lydický modus v současném *Kancionálu* v torzu přežívá vedle písně Narodil se Kristus Pán ještě v začátku písně Ó Maria, útočiště naše č. 810.)

V 16. stol. přichází zjednodušení a „zpravidelnění“ konce písně (**3b**): místo *a g f e* je pouze *a g*. Ale ještě asi 150 let se porůznu ví, že tam něco chybí (naposledy opět u *Šteyera*) a tóny *a g* mají dvojnásobnou délku než tóny předchozí. Zjednodušením, typickým od konce písně, se tím změnila forma, která je nyní **aa | ab | aa**. Nejpozději koncem 19. stol. se začíná pocíťovat, že pozůstalé **2b** je formě písně poněkud cizí. Tak Holainův kancionál *Plesy duchovní* (1883), aby dosáhl pravidelnosti, má v tomto úseku předposlední 4 tóny *g f e d* v diminuci (tj. v poloviční délce, 2x rychleji), a tím se vejde do pravidelného metra. To byl poslední krok k tomu, aby se toto místo „synchronizovalo“ se závěrem a zůstalo jen půlové *g*. Tak píseň dostala pravidelnou formu **aa | aa | aa**. Poprvé je takto v Eichlerově *Cestě k věčné spáse* (úplné vydání 1912-15) a od té doby ve všech katolických kancionálech (kromě dvou následujících výjimek).

Tím v současnosti končí změny-adaptace nápěvu písně, která se v průběhu dějin vyskytuje ponejvíce s textem Vesele zpívejme.

V r. 1823 vydal Fr. Pospíšil v Hradci Králové sborník *Rorate...* a v něm je píseň (s textem *Z milosti tak hojně*) v této podobě:

Každý pozná, že tato úprava je okleštěním nápěvu, že krásná píseň se stala primitivní říkánkou, klesla do nižšího řádu. Před současným Kancionálem tato verze žila ve zpěvníku *Boží cesta* (1938).

Mešní zpěvy (1989), které navazují spíše na tradici našich graduálů než kancionálů, mají verzi Rohova kancionálu *Písně chval božských* (1541), která už

je durová a už nemá původní závěr **3b**, ale stále má původní střed **2b**; oproti Rohovi mají *Mešní zpěvy* zřejmě kvůli pravidelnosti formy diminuci posledních tří not. Totéž (bez diminuce, přesně Rohovu verzi) má *Evangelický zpěvník* (1979).

Karel Cikrle

(dokončení v příštím čísle Zpravodaje)

Vánoce na kůrech

Adamov

O uplynulých Vánocích zpíval adamovský chrámový sbor Českou vánoční mši od J. Otčenáška.

Josef Novotný

Brno – sv. Augustin (Masarykova čtvrť)

24. 12. při půlnoční mši: Jiří Pavlica – Missa brevis pastoralis pro sóla, smíšený sbor a orchestr, sóla zpívali Hana Šarková a Jakub Tuček, řídil Pavel Kyncl;

25. 12. při mši v 11.00 hod: Koledy v podání sboru předškolních dětí pod vedením Alice Kallabové a sboru školních dětí pod vedením Ludmily Fialové;

26. 12. při mši v 9.00 hod: Vánoční spirituály a písně v podání sboru mladých pod vedením Markéty Zuziakové.

Zdeněk Laudát

Brno – Zábřovice

Ve vánočním období L. P. 2014-15 zazněly v kostele Nanebevzetí P. Marie v Brně-Zábřovicích při liturgii a na již tradičním koncertě tyto duchovní skladby: A. Hradil – Česká mše vánoční koledová; I. Händel – Gloria; V. E. Horák – Missa pastoralis; J. J. Werner – tři pastorely; E. Marhula – Česká vánoční mše koledová; J. Hruška – vánoční písně a ukolébavky a J. J. Ryba – Česká vánoční mše „Hej, mistře!“. Dále ordinária od J. Olejníka, K. Břízy, P. Ebena, chorál Missa mundi a žalmy od K. Hradila, Z. Pololánika a B. Korejse. Účinkovali: Chrámový orchestr, Smíšený pěvecký sbor a sólisté: M. Švédová – soprán, J. Janků – alt, M. Pulcová – soprán, Z. Korda – tenor, T. Krejčí – bas, J. Jakubec – housle a M. Řehák – flétna. Jako varhaníci působili David Postránecký a Jan Král. Celý program sestavil, nacvičil a řídil Zdeněk Hatina, ředitel kůru.

Evžen Vinkler

Březolupy

Březolupský chrámový sbor se svými sólisty a instrumentalisty i letos provázel hudbou a zpěvy adventní a vánoční bohoslužby v Březolupcech a Nedachlebicích. Na 4. adventní neděli jsme při mši zazpívali Vodňanského *Rorate coeli* spolu s dětským sborečkem a dvě barokní adventní písně *Vyšlo sluníčko* a *Přijde Kristus*. 24. a 25. prosince 2014 jsme uvedli jako proprium málo známou II. Vánoční mši *Půlnoční* J. J. Ryby, kterou jsme ještě provedli 1. ledna 2015 na VII. Novoročním koncertě společně s Pastorelou "Slaviček", *Jazz Gloria* od N. Sleetha a dalšími skladbami. Koncert byl uzavřen za přispění dětského sboru a zpívajícího kostela českými a moravskými koledami. 28. prosince 2014 jsme s dětským pěveckým sborem přednesli po mši *Zpěvy u jesliček* od V. Renče a zhudebněné P. J. Olejníkem. Vánoční zpívání jsme uzavřeli 4. ledna 2015 v Nedachlebicích opět *Rybovu II. Vánoční mší Půlnoční*.

Mila Provazníková

Dobruška – kostel sv. Filipa a Jakuba (okres Frýdek-Místek)

Chrámový sbor Filia provedl během vánočních mší a benefičního koncertu pod vedením Karly Zouharové tyto skladby: Z. Zouhar – *Žarošická mše pastýřská*; K. Hradil – *Česká vánoční mše koledová*; B. Jeremiáš – *Vánoční zpěv pastýřů*; V. Janata – *Koleda Moravičanská*, F. X. Bixi – *pastorální offertorium Pastores* a koledy v úpravě K. Skleničky.

Karla Zouharová

Křepice

V Křepicích, v kostele sv. Bartoloměje, zazněly o Vánocích tyto zpěvy: Fr. Laštůvka – *mše Co to, co je to nového*; B. Korejs – *Pane, smiluj se*; J. Strejc – *žalmy: Dnes se nám narodil a Zpívejte Hospodinu; neznámý autor – Věřím v Tebe*; J. Svobodová-Březovská – *Beránku Boží*; *Kyrie z koledníčku, č. 17*; *Přicházíme, Matko drahá*; E. Marhula – *Jezulátko spanilé*; B. Pátek – *Přemilostné Jezulátko*; J. Michlík – *Ježíšku ukrytý a V Nazaretě*.

Věra Papežová

Křižanovice

Ve farním kostele Nanebevzetí Panny Marie v Křižanovicích zpíval na Štědrý den, Boží hod vánoční a v neděli 4. ledna smíšený sbor, který za varhanního doprovodu Lukáše Frydrycha a řízení Marty Kuchtové provedl Českou vánoční mši J. Michlíka. Těleso má dvacet šest členů (ve sboru jsou jen 2 muži) ve věkovém pásmu od 14 do 81 let.

Lukáš Frydrych

Letovice

V kostele sv. Prokopa v Letovicích zazněla o Vánocích tato hudba:

Koledy, vánoční písně a spirituály

zpíval dětský sbor ZUŠ Letovice, připravila učitelka Marie Nečasová

arr. Fr. Prášil – Slovenské koledy

L. G. da Viadana – Exultate justí

zpíval komorní sbor Carpe diem, nastudoval a řídil sbormistr Karel Pecháček

J. Příbyl – Moravská vánoční mše Doubravická

E. Marhula – Česká mše vánoční

zpíval Smíšený pěvecký sbor Bohuslava Martinů, doprovázel komorní orchestr,

nastudoval a řídil Miloslav Krejsa

Miloslav Krejsa

Litoměřice

Boží hod – děkanský kostel Všech svatých v Litoměřicích: H. Angstenberger – Missa Pastoralis in F (komp. 2011); K. Kempster – Quem vidisti pastores; J. Michalička – Pastorela in G. Vše bylo provedeno s doprovodem varhan a smyčcového tria.

Sv. Štěpána – katedrála sv. Štěpána v Litoměřicích: Vánoční zpěvy a koledy v úpravě pro smíšený sbor – Kyrie, eleison; Slyšte, slyšte pastýři; Adéste, fidéles; Čas radosti veselosti atd.

Neděle 28. 12. 2014 – Klášterní kostel sv. Jakuba v Litoměřicích: Missa de Angelis; Chorální Credo III; Adéste, fidéles; Čas radosti veselosti; K. Kempster – Quem vidisti pastores; J. Michalička – Pastorela in G a V. Hausmann – V Čarovné noci Děťátko.

Z těchto zdrojů jsme čerpali také na svátek Zjevení Páně, kde byla navíc antifona „Pán vládne“ pro sbor od P. Ebena. Část Missa Pastoralis od Angstenbergera zazněla, ovšem již jen s varhanami, na svátek Křtu Páně.

Jaroslav Pulda

Slavkov u Brna

Na Štědrý den zazpívala schola mládeže vedená Terezou Čechovou koledu Gaudete, Christus natus est (16. stol.), Vánoční vinšovanou poštu A. Michny z Otradovic a O nata lux M. Garau (* 1952).

Ansámbl Collegium musicale bonum účinkoval na svátek sv. Štěpána se skladbami Eja, vos pastorculi V. V. Maška a Christus nobis natus est

J. F. N. Segera. Dále realizoval dva vánoční koncerty: v Šaraticích (11. ledna 2015) a v Muzeu obce Žarošice (28. prosince 2014).

Karol Frydrych

Šaratice

Nejdůležitější hudební akcí v šaratickém kostele sv. Mikuláše v čase vánočním byl koncert 11. ledna 2015 s programem: J. S. Bach – Jesus bleibet meine Freude (Kantate, BWV 147); F. X. Brixl – Pastores loquebantur; B. M. Černohorský – Dixit Dominus № 1, Laudate Dominum № 5, Magnificat № 6 (Vesperae minus solenne); K. Frydrych – Vánoční ukolébavka; B. Korejs, arr. – Krásná Panna; V. V. Mašek – Eja, vos pastorculi; W. A. Mozart – Ave Maria; W. A. Mozart – Tantum ergo in D (KV 197); Z. Pololáník – Divotvůrkyni Moravy; J. J. Ryba – Spi, spi neviňátko; J. F. N. Seger – Christus nobis natus est; A. Tučapský, arr. – Kyrie eleison; A. Vivaldi – Cum sancto Spiritu (Gloria, RV 589). Koledy Krásná Panna a Kyrie eleison zazněly s příkomponovanými předehrami, mezihrami a dohrami. Uvedený repertoár provedl vokálně-instrumentální ansámbl Collegium musicale bonum. Sólové party zpívali: soprán Martina Tesáčková a Kristýna Vladíková, alt Tereza Čechová a Lenka Friesová, tenor Václav Nosek, bas Petr Hlaváček. Instrumentalisté hráli ve složení: hoboj Alexandra Bláhová, trubka Jan Patera, housle Ladislav Jedlička, varhany Olga Frydrychová, triangel Martina Tesáčková, rytmické vejce Blanka Robešová, ozvučná dřívka Marek Kuchta, dirigoval Karol Frydrych. Za půjčení půvabné pastorely Václava Vincence Maška (1755-1831) děkuji Marc Niubovi a Marii Novákové z Prahy.

Karol Frydrych

Třebíč

O vánocích provedl Svatomartinský sbor v Třebíči tyto skladby: Zelená se louka – cyklus koled pro smíšený sbor a cappella, další skladby byly s doprovodem varhan a malého orchestru: J. Michlík – Vánoční mše; J. E. Kypka – pastorely Vyšla hvězda na východě, Vesel se dnes lid křesťanský, Čas radosti, veselosti, Děťátko se narodilo a Narodil se Kristus Pán.

Jaroslav Paik

Uherské Hradiště

V průběhu vánoční doby zazněla v kostelech v Uherském Hradišti, ve Starém Městě a v Mařaticích tato hudba: E. Hába – Vánoční mše na motivy slovanských národních koled (Pastýřové, vstávejte; Vzhůru, bratři milí; Vzhůru, pastuškové; Veselte se, nebesa; Věčný Bože, Jezu Kriste; Slavíme Tě, Boží Beránku; Hájej,

nynej, Jezu Kriste; V půlnoci jasné); M. V. Šteyer – Aj, růže rozvila se; moravská koleda, arr. W. Türk – Krásná Panna; D. S. Bortňanskij – Tebe poem; Modlitba sv. Ignáce – Ježíši, Tebe miluji a Pán je mezi námi; M. Frisina – Otvírejte brány Kristu; Z. Pololáník – Kdo jí mé Tělo; K. Dýnka – Vzpomínka sladká a J. Strejc – Ordinárium. Účinkující: Chrámový sbor farního kostela sv. Františka Xaverského, smyčcový kvintet, varhany: Lucie Adamcová, dirigent: Karel Dýnka.

Karel Dýnka

Vyškov

Vyškovský smíšený chrámový sbor při kostele Nanebevzetí Panny Marie pokryl zpěvem všechny významné dny vánoční doby. Na půlnoční mši a Boží hod vánoční dominovala Žarošická mše pastýřská, část Gloria a Dona nobis pacem v úpravě Z. Zouhara, kterou vhodně doplňovala koleda T. Susata Narodil se Vykupitel. Na svátek Matky Boží Panny Marie a slavnost Zjevení Páně sbor též nastudoval českou koledu Ej, pastýřové, která hudebně podtrhla liturgický význam Vánoc a radost z nich, a latinské Adeste fideles v úpravě J. F. Vadea,.

Jaroslav Lindr

Znojmo – sv. Mikuláš

O Vánocích provedla Schola od sv. Mikuláše tyto skladby: Tříhlasé polyfonní Aleluja před evangeliem od P. Z. A. Mičky, Pozdravení děťátka od A. V. Michny a Raduj se, všechno stvoření od M. V. Šteyera.

Svatava Baráková a Willi Türk

Žďár nad Sázavou

O Vánocích se ve farnosti sv. Prokopa ve Žďáře nad Sázavou vytáhl Chrámový sbor sv. Prokopa s nádhernou mší od J. E. Kypty z Telče – Pastorální mše česká. Ohlasy na vystoupení byly více než spokojené. Na varhany doprovázela Marie Laušmanová, sbor vedla Hana Bořilová.

Blanka Kolářová

Základní umělecká škola se zaměřením na církevní hudbu, neoficiálně „Varhanická škola“

Vážení a milí čtenáři Zpravodaje a členové jednoty Musica sacra. Nejdříve bych Vás chtěl za naši školu pozdravit a popřát Vám do roku 2015 hojnost darů od Pána a ochranu Panny Marie.

Již delší dobu se chystám napsat příspěvek do našeho Zpravodaje, kde bych chtěl upřesnit určité skutečnosti o fungování naší školy. Působíme již 24. rok. Výuku navštěvuje na 200 žáků v hudebním oboru. Z toho (v tomto školním roce) 39 varhaníků. V povědomí věřícího lidu a chrámových hudebníků přetrvává přesvědčení, že jsme církevní škola a že nás církev podporuje. Jako ředitel tohoto zařízení jsem nucen říci, že opak je pravdou. Skutečnost, že nás v roce 1991 zřídilo Biskupství brněnské s názvem Varhanická škola, přestala být pravdou od února roku 1993, kdy nás biskupství z ekonomických důvodů zrušilo a zřizovatelskou funkci převzal stát (nyní Jihomoravský kraj). Byli jsme zařazeni do systému základních uměleckých škol s přiděleným názvem Základní umělecká škola se zaměřením na církevní hudbu.

Je známo, že prostory, které využíváme, patří biskupství, kterému platíme nájem (v roce 2014 to bylo 296 000,-Kč). Část této sumy nám dotuje stát – JMK Kú, zbytek hradíme z vlastních zdrojů. To znamená ze školného žáků. Jelikož státní správa všem školám tyto dotace snižuje, může se stát, že v brzké budoucnosti nebudeme schopni tuto částku uhradit. Nechci se rozepisovat o tom, co by následovalo.

A ještě jedna poznámka. V povědomí stále přetrvává náš původní název „Varhanická škola“. I mne by těšilo, kdybychom ho mohli užívat oficiálně. Škoda, že to nelze. Dokonce jsem měl jako ředitel tohoto zařízení problémy, když jsme v oficiálních kruzích nebyli jmenováni jako ZUŠ.

Škoda také, že ani při předávání „kvalifikačních osvědčení“ našim absolventům o Svatocecilském setkání nepadlo ani slovo o tom, že se jedná o naše žáky, kteří kvalifikační zkoušku vykonali po několikaletém individuálním studiu.

Milí čtenáři Zpravodaje. Děkuji Vám za přečtení tohoto mého příspěvku a přeji Vám vše dobré.

*S úctou Pavel Hamřík,
ředitel Základní umělecké školy se zaměřením na církevní hudbu*

Liturgický rok v hudbě 15. a 16. století

Na stanici Vltava byl zahájen od nového roku nový vzdělávací cyklus, věnovaný liturgické hudbě 15. a 16. století. Pořady jsou vysílány každou neděli v sedm hodin ráno a trvají přibližně půl hodiny. Letošní cyklus připravil docent Jihočeské univerzity Dr. Martin Horyna, PhD. Martin Horyna je žákem našeho znalce středověké polyfonie doc. Jaromíra Černého a svému oboru rozumí tak jak nikdo jiný u nás. Jeho výklady, opřené o perfektní znalost staré i současné liturgie a obdivuhodnou znalost pozdně středověké a renesanční hudby, jsou poutavé, srozumitelné a vědecky podložené. Jsou doprovázeny vhodně volenými

krásnými hudebními ukázkami ve vzorném stylovém provedení. Proto je každý pořad nejen pohledem do neznámých hudebních souvislostí, ale též uměleckým zážitkem.

Víme, že 7. hodina ráno v neděli není pro varhaníky příliš vhodná, protože se buď chystají do kostela, nebo již sedí za hracím stolem svých varhan. Je to velká škoda, ale v současných technických možnostech je možné si pořad natočit a poslechnout v klidu jindy. Tento pořad je na stanici Vltava po léta zavedený. Proto budme rádi, že se jej dosud nepodařilo zlikvidovat, zatímco duchovní pořady na jiných rozhlasových stanicích byly nyní přesunuty jinam nebo zrušeny. Stanice Vltava uvádí v neděli kromě liturgického roku v hudbě 15. a 16. století ještě několik dalších kvalitních pořadů s duchovní tematikou, letos např. výklady žalmů a po nich hodinový koncert duchovní hudby.

Upozorňujeme naše členy na tyto pořady proto, že oficiální orgán české katolické církve Katolický týdeník programy stanice Vltava neuvádí, zatím co programům bulvární stanice Nova a jeho někdy mravně pochybným pořadům věnuje systematickou pozornost.

Jiří Sehnal

Vaše ohlasy

Díky za všechny Zpravodaje a notové přílohy! Přeji klidné šťastné Vánoce a v dalším roce ať vám všem Pán žehná v osobním i pracovním životě, aby rostla vaše naděje i víra.

J. M. (dopis z 18. 12. 2014)

Ohlas na edici Varhanní preludia:

Včera som si počúval tie prelúdiá a postlúdiá, čo som si u Vás kúpil. Bol som úprimne nadšený. To krásne spracovanie, navyše každé jedno prelúdium je aj nahrané profesionálom na CD. Je to krásna a úžasná práca a v duchu som ďakoval všetkým, ktorí sa na takomto krásnom diele podieľali. Takže ešte by som si chcel u Vás objednať: ...

Jaroslav Zigo (e-mail z 14. 1. 2015)

E-mailový ohlas na rozeslanou pozvánku na valnou hromadu Musica sacra:

Ave Maria!

Vážení a milí priatelia liturgickej služby v hudbe! Milí účastníci valného zhromaždenia Musica sacra!

Ďakujem za zaslaný informačný materiál.

Ďakujeme neprestajne Pánovi za Dar, za Milosť povolania do služby liturgickej hudby ako interpreti či skladatelia. Pánovi vďaka i za povolanie tých, ktorí nám cez bádanie histórie pomáhajú osvojovať si korene, ba zrást' so stromom liturgie, ktorý nás vedie až do Večeradla.

Zo srdca Vás pozdravujem a vyprosujem hojnosť Darov Ducha Svätého, aby zapálenie srdca pre toto poslanie neprestajne vzrastalo v každom jednom z nás. Aby sme touto službou sa dotýkali sŕdc účastníkov liturgie, aby túžili ešte intenzívnejšie a osobnejšie prežívať stretnutie s Pánom v Jeho spoločenstve okolo Jeho oltára.

S úctou ostáva

*Silvia Fecsková, Bardejov, Slovensko
muzikologička, regenschori n. v. (e-mail z 12. 2. 2015)*

***

Budeme vděční za další ohlasy (kladné i záporné) na náš Zpravodaj i činnost Musica sacra.

Redakce

Informace – Nabídky – Pozvání

Dne 20. 1. 2015 se sešlo na své pravidelné schůzi **předsednictvo**. Hlavní body jednání byly:

- zhodnocení Svatocecilského setkání 2014,
- příprava valné hromady 2015 a oslavy 80. narozenin P. Karla Cikrleho,
- finanční situace Musica sacra,
- vydavatelská činnost,
- příprava akcí r. 2015: Sborování, Zájezd za varhanami, zakončení tříletého kurzu pro chrámové varhaníky v Třebíči, Svatocecilské setkání.

***

Dne **23. 5. 2015** (POZOR – NOVÉ DATUM!!!)
se v kostele sv. Václava v Hustopečích uskuteční
SBOROVÁNÍ 2015.

Závazné přihlášky zasílejte do 10. 4. 2015
do kanceláře Musica sacra (e-mailem, poštou...).

Noty společných skladeb zašleme zájemcům e-mailem.

***

Kvalifikační zkoušky (D, C1, C2, resp. vyšší) se konají dne **1. června 2015** v Brně na ZUŠ se zaměřením na církevní hudbu. Zájemci se mohou přihlásit do 12. května 2015 v kanceláři MS.

***

Letošní **zájezd (procházka) za varhanami** (tentokrát bez společné cesty autobusem) se uskuteční **13. 6. 2015**. Cílem jsou nové varhany v jezuitském kostele v Brně a další dva nástroje v brněnských kostelech.

Zájemci se mohou hlásit (zejména kvůli zamluvení společného oběda) do konce května v kanceláři Musica sacra (e-mailem, poštou, telefonem).

***

ZAKONČENÍ TŘÍLETÉHO KURZU

pro chrámové varhaníky v Třebíči

6. 6. 2015 – závěrečné zkoušky

Předání kvalifikačních osvědčení

se uskuteční

20. 6. 2015 v 16 hod

v kostele Proměnění Páně v Třebíči-Jejkově při liturgií zpívaných nešpor,
hlavní celebrant P. Karel Cíkrle.

***

D Ě K U J E M E !!!

V roce 2014 jste na činnost jednoty Musica sacra věnovali dary v celkové výši Kč 70.578,- – **děkujeme Vám**. V této sumě jsou zahrnuty též dary právnických osob, které svým darem podpořily naši vydavatelskou činnost.

Zároveň Vás prosíme o další podporu, a to nejen finanční, v r. 2015. Součástí tohoto čísla Zpravodaje je složenka – výše daru je jen na Vás. Příjemcům e-mailové podoby Zpravodaje je k dispozici bankovní účet, který je uveden v tiráži.

Pán Bůh zaplat'!

Zájemci, kteří potřebují vystavit potvrzení daru pro daňové účely, se mohou obracet na kancelář Musica sacra – rádi Vám potvrzení vystavíme.

***

V roce 2014 vydala Společnost přátel Jiřího Strejce, z.s. další část autorova díla. Kromě instruktivních skladeb pro děti a sborníku se světskými skladbami vyšel sborník s názvem Duchovní sborová tvorba. Do tohoto sborníku byly zařazeny praxí prověřené skladby, většinou propria, které jsou interpretačně dostupné i pro neprofesionální sbory. Kromě často provozovaného *Ecce sacerdos magnus* zde nalezneme vhodné skladby na svátek Hodu Božího Svatodušního, k slavnosti Nejsvětější Trojice, Těla a Krve Páně, k Panně Marii nebo pašije podle sv. Marka. Sborník lze objednat na www.opusarium.cz, kde je k dispozici i souborné vydání varhanních skladeb a mší Jiřího Strejce.

Václav Uhlíř

***

Notová příloha tohoto čísla *Zpravodaje* obsahuje sbory pro velikonoční dobu:

- Melchior Vulpius – Vítězný Pán
- Rohův kancionál – Vesel se té chvíle
- Bohuslav Korejs – Velikonoční
- P. Zdeněk Angelik Mička OP – Velikonoční motetulum II

***

Uzávěrka dalšího čísla je 31. března 2015. Budeme rádi, když nám pošlete své příspěvky. Díky!

***

Adresa vydavatele: MUSICA SACRA, Smetanova 14, 602 00 Brno
Tel.: 549 251 008, e-mail: musicasacra@musicasacra.cz
<http://www.musicasacra.cz>

Návštěvní den:
středa: 9.15 – 12, 13 – 16 hod.

Bankovní spojení: ČSOB – Poštovní spořitelna, č. účtu: 154525774/0300
Registrace Zpravodaje Musica sacra: MK ČR E 19603

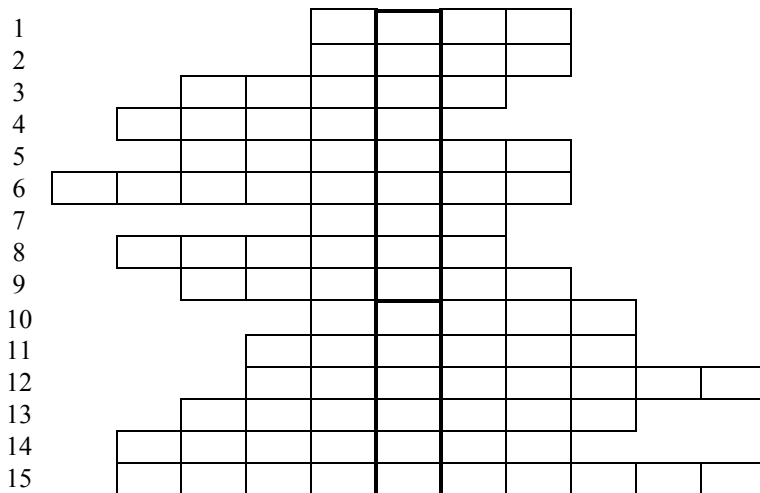
ISSN 2336-5374

Křížovka

Řešení tajenky z minulého čísla PERSONENT HODIE: 1. Kapr, 2. Silvestr, 3. Nazaret, 4. Housle, 5. Herodes, 6. Senza, 7. Zjevení, 8. Vánoce, 9. Baltazar, 10. Weihnachten, 11. Josef, 12. Advent, 13. Fialová, 14. Betlém. Správnou tajenku nám zaslalo devět luštitelů: J. Obrová, J. Matoušková, D. Pištěková, J. Bezděková, Z. Štěpánková, J. Lindr, B. Kolářová, J. Zerzánková a M. Šobánová. Odměnu zasíláme paní Jitce Obrové. Tajenku tohoto čísla nám zašlete do 31. 3. 2015.

1. Zkratka Filozofické fakulty Masarykovy univerzity.
2. Post starozákonního Saula.
3. Současný regenschori brněnského dómu.
4. Starý a Nový...
5. Dům Boží.
6. Jméno ženy, která podala Ježíšovi roušku.
7. Eucharistická liturgie.
8. Stavitel varhan v brněnském kostele sv. Janů (1732), Antonín...
9. Boží lid.
10. Jednotka frekvence (Hz).
11. It. pohodlně.
12. Opak augmentace.
13. Svátostina udělovaná na začátku postní doby.
14. Jméno německo-dánského varhaníka a skladatele Buxtehudeho (1637-1707).
15. Zpravodaj pro duchovní hudbu vydávaný Společností pro duchovní hudbu v Praze.

Karol Frydrych